QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

IMĦALLEF

Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)

Illum, 23 ta' Novembru, 2021

Rikors Numru: 74/2021/2 AL

A B C

Vs

D E

(Att taz-Zwieġ bin-Numru Progressiv 447/2011)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-konvenut D E li permezz tiegħu ppremetta:[1]

Illi kontestwalment ma' dan ir-rikors l-esponenti qed jipprezenta risposta guramentata ghall-kawza ta' separazzjoni stitwita mill-attrici u kontrotalba da parti l-esponenti sabiex, fost ohrajn, tigi dikjarata s-separazzjoni personali bejnu u bejn l-attrici A B C; u sabiex jigi ordnat ix-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet, tigi likwidata l-istess u tinqasam bejn il-partijiet hekk kif mitlub fil-kontrotalba.

[1] Fol. 2.

Illi l-kontendenti t-tnejn jahdmu ughandhomm introjtu separate.

Illi inoltre llum-il gurnata, il-kontendentiilhom ighixu separatamentaktar minn sentejn u nofs, ossija mit-28 ta' Settembru, 2018.

Illi l-intimata qeghda tghix hajja ta' single, u filfatt kellha diversi relazzjonijiet extra-matrimonjali.

Illi ladarba l-kontendenti qed ighixu separatament, hemm lok li jinhareg ordni ta' waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet.

Illi s-segwenti huwa l-insejament ta' din l-Onorabbli Qorti fir-rigward tat-talbiet ghall-waqfien tal-komunjoni tal-akwisti: "Din il-Qorti dejjem uriet il-fehma li huwa propu fl-ambitu u fl-iskop tal-ligi illi meta l-hajja mizzewga tal-partijiet tispicca, konjugi ma jibqax igawdi l-frott tal-hidma tal-konjugi l-iehor. Huwa dan l-iskop, jew wiehed mill-iskopijiet, ghall-waqfien tal-komunjoni fi stadju bikri tal-proceduri tal-firma, ghaliex jista' jkun ta' pregudizzju ghal konjugi wiehed jeww il-komunjoni tal-akkwisti tibqa vigenti u l-konjugi l-iehor jibqa' jgawdi l-frott tal-hidma tal-ewwel konjugi, minkejja li l-hajja matrimonjali bejniethom tkun spiccat".[2]

Ghaldaqstant, fl-isfond tas-suespost, ai termini tal-Artikolu 55 (1) tal-Kodici Civili (Kap. 16) tal-Ligijiet ta' Malta, prevja kull dikjarazzjoni mehtiega fil-ligi, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti u tawtorizza lill-esponenti jinnotifika lid-Direttur tar-Registru Pubbliku b'tali ordni ta' waqfien tal-komunjoni.

Rat ir-risposta tal-attriċi A B C,[3] fejn eċċepiet:

1. *Illi l-esponenti ġiet notifikata b'rikors ipprezentat mill-intimat permezz ta' liema huwa qiegħed jitlob lil sin l-Onorabbli Qorti tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti.*

[2] Francis Pisani vs Jacqueline Pisani (Rikors numru 168/2015 AL) deciza fil-5 ta' Dicembru, 2018; Stephanie Attard vs Kenneth Attard (Rikors numru 188/2015/2 AL) deciza fis-26 t'Ottubru, 2016; u Elizabeth Spiteri vs Carmelo Spiteri (Rikors numru 71/15/1 AL) deciza fil-15 ta' Marzu, 2018.

[3] Fol. 8.

2. *Illi l-esponenti ma tarax għalfejn fil-kuntest ta' tali rikors kien hemm il-ħtieġa ta' allegazzjoni fiergħa u vessatorja dwar il-fatt li l-esponenti allegatament 'kellha diversi relazzjonijiet extra-matrimonjali' – allegazzjoni li qed tiġi emfatikament kontestata.*

3. *Illi f'kull kaz l-esponenti qiegħda toġġezzjona li f'dan l-istadju tiġi mwaqqfa l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet.*

4. *Illi tali oġġezzjoni hija msejsa fuq il-fatt li tali talba qiegħda ssir fi stadju wisq bikri tal-proċeduri, fejn għadhom lanqas biss bdew jinstemgħu l-provi u fejn għahekk l-esponenti għad ma kellhiex il-fakulta li ġġib l-evidenza meħtieġa sabiex tagħti stampa sħiħa u ċara tal-attiv u l-passiv tal-komunjoni tal-akkwisti.*

5. *Illi l-esponenti bil-wisq tibza li l-mument li D E jkollu l-liberta li jiddisponi mill-ġid tiegħu u dak ġia formanti mill-komunjoni tal-akkwisti jkun bil-wisq aktar diffiċli għall-esponenti li tillikwida l-istess u ġġib il-prova ta' dak li kien jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti sal-mument li din ġiet imwaqqfa.*

6. *Illi bizzejjed jingħad li l-partijiet saħansitra għad għandhom self konġunt bejniethom anki għax-xiri ta' vettura.*

7. *Illi dan qed jingħad anki fil-kuntest tal-fatt li l-esponenti għandha diversi krediti parafernali kontra D E fir-rigward ta' diversi ħlasijiet li saru a benefiċċju tad-da natrimonjali parafernali ta' D E.*

8. *Illi, hekk kif ser jirrizulta fil-mori tal-proċeduri, l-esponenti wettqet diversi ħlasijiet minn flejjes parafernali tagħha, u a benefiċċju tal-proprjeta' parafernali ta' D E. Tali ħlasijiet saru b'mod partikolari versu l-ħlas ta' self li ttieħed fuq l-istess dar matrimonjali u sabiex saru numru ta' benefikati sostanzjali.*

9. *Illi għalhekk ser ikun fl-interess tal-esponenti li tkun f'qagħda li ttikkawtela l-pozizzjoni tagħha billi ġġib l-prova ta' tali ħlasijiet u benefikati, b'dan li għal tali skop ser ikun essenzjali li d-dar matrimonjali tkun għadha aċċessibbli u fil-pussess tal-kontendenti – b'hekk ma jkun hemm ebda*

ostakolu jew diffikulta kemm-il darba din l-Onorabbli Qorti tinnomina Perit Tekniku biex jieħu konjizzjoni u jagħmel stima tal-benefikati mħallsa minn flus l-esponenti.

10. *Illi għalhekk, anki jekk din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tilqa' t-talba magħmula, f'kull kaz huwa essenzjali li tali ordni għal waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti għandha tinkludi fiha ordni sabiex D E jiġi inibit milli b'xi mod jiddisponi jew jittrasferixxi kwalsiasi jedd personali u/jew reali fid-dar matrimonjali.*

11. *Illi dan mingħajr ma wieħed isemmi li fil-fatt l-esponenti u uliedha minuri għad għandhom diversi oġġetti, mobbli u effetti personali li jinsabu fil-pussess ta' D E u/jew huma fid-dar matrimonjali.*

12. *Illi lil hinn minn dan l-esponenti qiegħda wkoll toġġezzjona għat-talba billihuwa ovvju li l-iskop ta' D E huwa li jikseb dak li jrid billi jottjeni l-liberta' kollha li jaġixxi mingħajr obbligiiħalli lill-esponent tippazzika b'dawn il-proċeduri waħedha.*

13. *Illi fl-aħħar, kemm-il darba tintlaqa' t-talba ta' D E għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti huwa ser ikun ukoll f'pozizzjoni li jiddisponi minn ġidu kollu, u dan bi preġudizzju serju għall-esponenti f'kaz li jkollha tenforza l-krediti parafernali tagħha kontra l-assi tal-istess D E.*

Għaldaqstant l-esponenti umilment u riverentement tqis li t-talba ta' D E għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti għandha tiġi miċħuda, b'dan li, sussidjarjament u kemm-il darba din tiġi milqugħa, għandha tal-anqas tkun kundizzjonata b'ordni sabiex huwa ma jiddisponi minn ebda proprjeta' fil-pussess tiegħu u b'mod partikolari sabiex huwa ma jiddisponix mid-dar matrimonjali, u dan salv kwalsiasi provvediment li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xieraq u opportun.

Rat id-dokumenti kollha esebiti u l-atti proċesswali kollha;

Rat illi r-rikors tħalla għal-lum għas-sentenza.[4]

[4] Fol. 16.

Ikkunsidrat:

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-Azzjoni Odjerna:

Il-Qorti għandha quddiemha talba min-naħa tal-konvenut D E sabiex pendenti l-kawza bejn il-partijiet tiġi xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejniethom, hekk kif il-konvenut jallega illi *"ladarba l-kontendenti qed igħixu separatament, hemm lok li jinħareġ ordni ta' waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet".*

Min-naħa l-oħra, l-attriċi toġġezzjona għal din it-talba fejn in sintenzi tgħid illi *"tali oġġezzjoni hija msejsa fuq il-fatt li tali talba qiegħda ssir fi stadju wisq bikri tal-proċeduri, fejn għadhom lanqas biss bdew jinstemgħu l-provi u fejn għalhekk l-esponenti għad ma kellhiex il-fakulta li ġġib l-evidenza meħtieġa sabiex tagħti stampa sħiħa u ċara tal-attiv u l-passiv tal-komunjoni tal-akkwisti".*

2. Prinċipji Legali:

F'dan l-istadju l-Qorti tagħmel referenza għall-Artikolu 55 subinċiz 1 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jagħtiha l-fakolta' li f'kull zmien matul is-smiegħ tal-kawza ta' firda personali, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taħt amministrazzjoni separata. L-istess Qorti trid neċessarjament tevalwa jekk xi waħda mill-partijiet tkunx ser tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda u dan *ai termini* tal-Artikolu 55(4) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi s-segwenti:

"(1) Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smigħ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wieħed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.

(2) L-ordni tal-waqfien tal-komunjoni kif imsemmi fis-subartikolu (1) għandha tingħata b'sentenza li minnha kull parti jkollha l-jedd illi tappella mingħajr ma jkun hemm ebda ħtieġa ta' permess tal-qorti għal dan.

(3) L-ordni ta' waqfien tkun tgħodd bejn il-miżżewġin minn dakinhar tas-sentenza tal-appell jew, jekk ma jsirx appell, minn dakinhar illi jgħaddi ż-żmien imħolli għall-appell, u tibqa' tgħodd ukoll jekk il-kawża ta' firda ma titkompliex.

(4) Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.

(5) L-ordni ta' waqfien taħt dan l-artikolu għandha, a spejjeż tal-parti li tkun talbet dak il-waqfien, tkun notifikata lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u dik l-ordni għandu jkollha effett daqs li kieku l-waqfien talkomunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata sar b'att pubbliku.

(6) Sakemm il-qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet, ma tkunx ordnat il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn ilpartijiet fil-bidu tal-kawża ta' firda, meta tagħti s-sentenza tal-firda, il-qorti għandha tordna li l-komunjoni tal-akkwisti jew il-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li jkun hemm bejn il-partijiet tispiċċa mill-jum li fih is-sentenza tkun finali u konkluživa.

(7) Il-qorti tista' iżda, meta fil-fehma tagħha ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, tordna li beni li jkunu parti mill-komunjoni ma jinqasmux qabel ma jgħaddi dak iż-żmien wara li tispiċċa l-komunjoni li tista' fl-ordni tistabbilixxi.

(8) Kull ordni mogħti mill-qorti skont is-subartikolu (7), jista', għal raġuni tajba, jinbidel jew ikun revokat mill-qorti."

In sintezi, l-iskop tal-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta jiġi delinejat fis-sentenza fl-ismijiet **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi**,[5] fejn ġie mgħallem illi: *"In tema legali jinghad illi l-Artikolu 55 tal-Kap. 16 li fuqha hija bbazata t-talba attrici, jaghti l-fakolta' lil parti jew ohra li "f'kull zmien matul is-smiegh tal-kawza ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-*

[5] Deċiża mill-Qorti tal-Appell nhar it-28 ta' Marzu 2014.

komunjoni tar-residwu taht amministrazzjoni separata li tkun tezisti bejn il-konjugi…….t-talba għall-waqfien m'ghandiex tinghata jekk parti tkun ser issofri "pregudizzju mhux proporzjonat". Inoltre, l-oneru tal-prova ta' dan ir-rekwizit jirrisjedi fuq min qed jallegah, skont il-principju incumbit ei qui dicit non ei qui negat."

Dan kompla jiġi kkonfermat riċentament fis-sentenza fl-ismijiet **Claire Pisani vs Joseph Pisani**,[6] fejn il-Qorti tal-Appell kompliet tirriafferma illi *"dak li trid il-ligi huwa li kull parti pendenti l-proceduri tas-separazzjoni jkollha l-fakolta` li jekk trid tista' titlob il-waqfien tal-komunjoni u li din it-talba m'ghandhiex tintlaqa' biss jekk il-Qorti tara li bil-waqfien tal-komunjoni parti jew ohra tkun ser issofri pregudizzju mhux proporzjonat. Ghalhekk dak li hu sostanzjalment relevanti huwa d-dritt moghti lill-parti biex jaghmel talba simili u li tali talba ma tintlaqax jekk fic-cirkostanzi tal-kaz il-waqfien ser jikkaguna pregudizzju mhux proporzjonat lil parti l-ohra".*

Il-Qorti tagħmel ukoll referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Dorianne Sammut vs Charles Sammut**,[7] fejn kompla jiġi affermat illi: *"Fi kliem iehor il-pregudizzju irid ikun sproporzjonat fis-sens li mhux kull pregudizzju jaghti lok ghal cahda ghat-talba in kwistjoni. Huwa evidenti ukoll li l-ghan tal-legislatur, certament konxju kemm jistghu jitwalu vertenzi simili, kien li tieqaf kemm jista' jkun malajr il-komunjoni tal-akkwisti biex ghall-inqas f'dan l-aspett, il-partijiet ikunu jistghu ikomplu jghixu hajjithom separatament gialadarba l-konvivenza bejniethom mhijiex aktar possibli. L-appellanti gia kellha erba' snin qabel id-decizjoni appellata (u issa sitt snin) biex tressaq il-provi taghha u din il-Qorti hija konsapevoli ukoll ta' kemm idumu ghaddejjin dawn il-vertenzi hafna drabi minhabba lusingar tal-partijiet biex iressqu l-provi kollha taghhom".*

3. *Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Kaz Odjern:*

Il-Qorti hija marbuta permezz tal-Artikolu 55 subinċiz 4 tal-Kodiċi Ċivili li, qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti, hija għandha tezamina u tara jekk xi parti jew oħra tkunx sejra tbati xi preġudizzju mhux proporzjonat b'tali waqfien pendenti l-kawza. Għaldaqstant il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tagħmel dan l-ezerċizzju.

---

[6] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-24 ta' Ottubru 2019.
[7] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-31 ta' Mejju 2019.

Fil-fehma tal-Qorti jidher illi l-argumenti mressqa mill-attriċi sabiex toġġezzjona għat-talba tal-konvenut għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti huma tnejn (2) u ċjoe':

(i) Tali talba saret fi stadju bikri tal-proċeduri, in vista tal-fatt li l-provi għadhom ma bdewx jinġabru u b'hekk l-attriċi ma kellhiex il-fakulta' li tressaq evidenza sabiex tagħti stampa sħiħa u ċara ta' dak li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti, b'mod partikolari rigward is-self konġunt fuq vettura u krediti parafernali kontra l-konvenut, liema krediti saru a benefiċċju tal-proprjeta' parafernali tal-konvenut li serviet bħala d-dar matrimonjali; u,

(ii) F'kaz li l-Qorti tilqa' t-talba kif dedotta, l-attriċi ser tiġi rinfaċċjata b'numru ta' problemi: (a) diffikulta' li tressaq il-prova ta' dak li jifforma parti mill-kommunjoni tal-akkwisti, (b) diffikulta' li tillikwida dak li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti, u (ċ) il-konvenut ser ikun f'pozizzjoni li jiddisponi minn ġidu. Għaldaqstant l-attriċi tikkontendi illi fiċ-ċirkostanzi jkun idoneju li fid-deċizjoni tagħha l-Qorti għandha tinkludi ordni sabiex il-konvenut jiġi inbit milli jiddisponi jew jittrasferixxi kwalsiasi jedd personali u/jew jedd reali fid-dar matrimonjali.

<u>Fir-rigward tal-kwistjoni li talba ta' din in-natura saret b'mod prematur hekk kif għadhom ma bdewx jitresqu provi dwar dak li jappartjeni r-reġim viġenti bejn il-partijiet u b'hekk hemm nuqqas ta' rendikont dwar l-istess</u>, il-Qorti tibda billi tisottolineja illi t-talba in kwistjoni ma saritx b'mod prematur. Fil-fatt fis-sentenza fl-ismijiet **Etienne Hayman vs Amanda Hayman**,[8] ġie ribadit illi: *"Ma hemm l-ebda dubju li l-kawza għall-firda personali għadha fi stadju bikri sew, madanakollu dan l-istat ta' fatt ma għandux iwaqqaf lil xi parti milli titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti. Artikolu 55 subinċiz 1 tal-Kodiċi Ċivili jistabbilixxi illi tali talba tista' ssir "f'kull żmien <u>matul is-smigħ tal-kawża ta' firda</u>" mingħajr ma ssir distinzjoni jekk tali talba għandhiex issir fil-bidu nett, f'nofs il-proceduri waqt l-istadju tal-ġbir tal-provi, jew fi tmiem tagħhom"*. Fil-kaz odjern jirrizulta ċar illi t-talba tal-konvenut saret matul is-smigħ tal-kawza tal-firda personali u ċjoe' wara l-avviz tas-smigħ fejn il-kawza tqiegħdet fil-lista

[8] Deċiza mill-Qorti tal-Familja, nhar it-22 ta' April 2021, (Rik. Nru. 225/2020/2AL), mhux appellata.

għall-ewwel seduta. Għaldaqstant ma hemm l-ebda dubju illi t-talba saret skont l-intendiment tal-leġizlatur u fil-parametri tal-liġi, u l-fatt li għadhom ma bdewx jitressqu l-provi ma jfissirx illi dik il-parti interessata għandha tkun prekluza milli tressaq talba ta' din in-natura.

Magħdud mal-premess u fi kwalunkwe kaz il-Qorti tfakkar illi *"s-sentenza appellata tirreferi ghall-futur u mhux ghall-passat u ma taffettwax l-assi tal-kommunjoni tal-akkwisti ezistenti sad-data tal-ordni ghall-waqfien"* - liema insenjament ġie riċentament ikkonfermat mill-Qorti tal-Appell nhar l-24 ta' Ottubru 2019 fis-sentenza fl-ismijiet **Elizabeth Spiteri vs Carmelo Spiteri**. L-istess ġie ribadit fis-sentenza fl-ismijiet **Ronald Asciak vs Antonia Asciak**, fejn ingħad illi *"l-ordni tal-waqfien tal-komunjoni tirreferi ghall-futur u mhux ghall-passat, b'mod li dak li setghu ghamlu z-zewg partijiet qabel id-data li fiha tkun inghatat l-ordni ma jippregudikax is-sehem taghhom mill-istess komunjoni. Il-partijiet ghandhom id-dritt li jibqghu jressqu provi dwar l-assi tal-komunjoni ezistenti sa dik id-data, anke wara li tkun inghatat l-ordni tal-waqfien".*[9]

Fid-dawl tal-insenjament surreferit, il-Qorti ma tarax illi l-oġġezzjoni tal-attriċi hija valida u l-preġudizzju vvantat minnha huwa altru milli wieħed li jippreġudika l-pozizzjoni tagħha. Għalkemm f'dan l-istadju tal-kawza l-attriċi għadha ma bdietx tressaq il-provi tagħha u *dato ma non concesso* li l-Qorti tilqa' t-talba tal-konvenut kif dedotta, l-attriċi xorta waħda ser jibqala' dak id-dritt li tressaq kull xhud jew dokument rigward l-assi u dejn li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti sal-mument li din tibqa' viġenti, liema assi u dejn għandhom jittiehdu in konsiderazzjoni minn din il-Qorti fis-sentenza finali tagħha għal fini ta' likwidazzjoni, divizjoni u assenjazzjoni tal-istess lill-partijiet in kwistjoni. Dan għandu japplika ukoll fir-rigward ta' kull dejn u krediti parafernali li jistgħu jezistu, hekk kif fi kwalunkwe kaz l-attriċi għandha dejjem il-fakolta' li tressaq il-provi taghha dwar l-istess u f'kaz li jiġi ppruvat li dawn verament jiffurmaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti tal-partijiet, il-Qorti tgħaddi sabiex tgħati l-ġudizzju tagħha dwarhom fis-sentenza finali tagħha.

Għaldaqstant, wieħed irid izomm f'moħħu illi meta si tratta l-materja in kwistjoni, ma hemmx lok li ssir lamentela dwar in-nuqqas ta' kjarezza dwar dak li sal-prezent jistabbilixxi l-komunjoni tal-akkwisti għaliex l-elenku jew in-nuqqas

[9] Ara s-sentenza fl-ismijiet **Ronald Asciak vs Antonia Asciak**, deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-5 ta' Diċembru 2019.

tiegħu ta' dak li jifforma parti mill-komunjoni huwa estranju għall-proċeduri in dizamina.

Fir-rigward tad-diffikulta' li tista' tiltaqa' magħhom l-attriċi f'kaz li din il-Qorti tilqa' t-talbiet tal-konvenut, u ċjoe': (i) id-diffikulta' li tressaq il-prova ta' dak li jifforma parti mill-kommunjoni tal-akkwisti, (ii) id-diffikulta' li tillikwida dak li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti, u (iii) il-konvenut ser ikun f'pozizzjoni li jiddisponi minn ġidu, il-Qorti tevalwa illi dawn l-insinwazzjonijiet in ġenerali u kif ukoll dawk fuq zewġha ma ġewx minimament ippruvati mill-attriċi. Il-Qorti tibda sabiex tinnota illi l-attriċi mhux talli ma resqet l-ebda prova, talli addirittura lanqas biss ittentat tispjega għaliex u kif hija ser tiġi rinfaċċjata bid-diffikulta' li tressaq il-provi ta' dak kollu li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti. Magħdud ma' dan, il-Qorti tara ukoll ferm stramb kif l-attriċi tallega illi ser issofri minn preġudizzju sproporzjonat stante li mhux ser tkun f'pozizzjoni li tillikwida l-komunjoni tal-akkwisti, meta huwa ben ovvju illi l-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti ma ssirx mill-partijiet izda mill-Qorti nnifisha u dan proprju fis-sentenza finali. Fl-aħħar nett il-Qorti tirrimarka ukoll illi fir-rigward tal-allegazzjoni tal-attriċi li l-konvenut ser jiddisponi minn ġidu, il-Qorti tirriafferma illi jekk tintlaqa' it-talba tal-konvenut u nonostante l-aġir tal-konvenut, fi kwalunkwe kaz l-attriċi għandha d-dritt li tissalvagwardja l-interessi tagħha bir-rimedji kawtelatorji disponibbli għaliha fil-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Fil-fatt, il-Qorti tara li l-attriċi hija diġa' ben konsapevoli illi għandha disponibbli rimedji kawtelatorji, hekk kif kienet hi stess li fir-risposta tagħha talbet lil Qorti sabiex f'kaz li t-talbiet tal-konvenut jiġu akkolti, tkun il-Qorti stess illi *ex officio* tinkludi fid-deċizjoni tagħha ordni fejn tinabilita lil konvenut milli jiddisponi jew jittrasferixxi kwalsiasi jedd personali u/jew jedd reali. Minkejja tali talba, il-Qorti tara illi l-attriċi ma ddikjaratx abbazi liema artikolu tal-liġi hija qiegħda tippretendi lill-Qorti taġixxi kif trid hi. Fil-kaz odjern il-Qorti ma tarax kif dak mitlub mill-attriċi huwa legalment viabbli, ġialadarba l-leġizlazzjoni nostrana hija ċara u diretta fir-rigward ta' dak li jorbot fuq il-mizuri u/jew rimedji kawtelatorji. F'dan is-sens il-Qorti tara opportun illi tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Ronald Asciak vs Antonia Asciak**,[10] fejn f'dan il-kuntest ġie ribadit illi *"Barra minnhekk il-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, taht it-Titolu VI intestat "Fuq l-Atti Kawtelatorji" jaghti rimedji legali sabiex il-*

[10] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-5 ta' Diċembru 2019.

partijiet jiehdu l-mizuri biex jissalvagwardjaw l-interessi taghhom vis-à-vis il-komunjoni tal-akkwisti. Ghalhekk il-konvenuta dejjem ghandha dawn ir-rimedji kawtelatorji biex tissalvagwardja sehemha mill-assi tal-komunjoni". Għaldaqstant il-Qorti tissottolineja illi f'kaz li l-attriċi jidhrilha li għandha tissalvagwardja l-interessi tagħha, din għandha tagħmlu b'rimedji *ad hoc* u m'għandhiex tinqeda bil-proċedura tal-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti sabiex tagħmel dan. Finalment il-Qorti tfakkar ukoll illi hija marbuta b'dak li tiddisponi l-leġizlazzjoni nostrana u marbuta ukoll illi tiddeċiedi fil-parametri tat-talbiet mressqa quddiemha.

Fiċ-ċirkostanzi, il-Qorti ma tinsabx sodisfatta li l-attriċi resqet dik il-prova sal-grad rikjest mil-liġi illi hija verament ser isofri minn preġudizzju sproporzjonat f'kaz li jitwaqqaf il-komunjoni tal-akkwisti. Fis-sentenza **Jael Cassar vs Robert Cassar**,[11] ġie ritenut illi *"Eżami tal-artikolu 55(4) juri illi mhux kull preġudizzju li tista' tivvanta xi parti b'opposizzjoni għal sentenza in parte għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jikkwalifika bħala ostakolu għall-pronunzja ta' tali sentenza. Is-sub-inċiż 4 tal-Artikolu 55 jipprovdi illi l-Qorti għandha tippronunzja l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti qabel is-sentenza finali kemm-il darba xi parti ma tkunx ser tbati "preġudizzju mhux proporzjonat"*. Il-Qorti tara li mill-atti jirrizulta li l-partijiet ilhom separati *de facto* minn xulxin sa mit-28 ta' Settembru 2018, liema perjodu ma jistgħax jiġi definit bħala perjodu twil ħafna. Madanakollu u tenut kont taċ-ċirkostanzi kollha, ma jidhirx għal din il-Qorti illi hemm possibilita' ta' rikonċiljazzjoni bejn il-partijiet anzi jidher li l-ħajja mizzewġa ta' bejn il-partijiet spiċċat definittivament, fejn il-partijiet qegħdin jgħixu ħajja indipendenti minn xulxin. Għaldaqstant, il-Qorti ma tarax li l-partijiet għandhom ikomplu jibbenefikaw mill-frott tal-ħidma ta' xulxin u fin-nuqqas ta' prova ta' preġudizzju sproporzjonat ma jidhirx li t-talbiet kif dedotti m'għandhomx jiġi milqugħa.

Il-Qorti tara pjuttost illi tali terminazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti abbazi ta' dak dikjarat mill-konvenut fir-rikors odjern, ser tkun ta' benefiċċju għaz-zewġ partijiet. Għalhekk, il-Qorti hi tal-fehma li effettivament jekk il-Qorti tilqa' t-talbiet tal-konvenut ebda mill-partijiet mhu ser isofri xi preġudizzju mhux proporzjonat u dan peress li kif diġa' ġie premess iktar 'il fuq, kull parti tista' tkompli ttella' l-provi rigward l-assi, kemm dawk parafernali u kif ukoll dawk appartenenti lill-komunjoni tal-akkwisti, fejn konsegwentament il-Qorti tgħaddi

[11] Deċiża mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) nhar it-3 ta' Diċembru 2013.

sabiex tipprovdi rigward dan fis-sentenza finali meta tigi biex tillikwida u tassenja l-assi formanti mill-komunjoni ta' l-akkwisti, wara li jkunu nġabru l-provi kollha. Il-Qorti tirrienfasizza li *"il-waqfien tal-komunjoni jirreferi ghall-futur u mhux ghal dawk l-assi li diga' dahlu u qedghin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attrici"* u dan kif ġie mgħallem fis-sentenza fl-ismijiet **Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell.**[12] Dak li kien jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti, għad irid jiġi deċiz, likwidat u assenjat mill-Qorti fid-deċizjoni finali tagħha wara l-ġbir tal-provi kollha.

DEĊIDE:

GĦALDAQSTANT u fir-rigward tar-rikors odjern, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċċiedi billi tilqa' t-talba ta' D E u tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti li tezisti bejn il-partijiet b'mod immedjat u dana ai termini tal-Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili, b'dana illi r-reġim matrimonjali li għandu japplika bejn il-partijiet mill-ġurnata li din is-sentenza tgħaddi in ġudikat huwa dak tas-separazzjoni tal-beni; tordna ukoll lir-Reġistratur tal-Qrati sabiex fi zmien ġimgħa minn mindu din is-sentenza preliminari tgħaddi in ġudikat, javza lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bl-istess sentenza sabiex ikun jista' jirreġistraha ai termini tal-Artikolu 55 subinċiz 5 tal-Kodiċi Ċivili.

L-ispejjez ta' din is-sentenza *in parte* jibqgħu rizervati għall-ġudizzju finali.

[12] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar it-30 ta' Ottubru 2015.